

smart
wayZ.NL

Eindhoven Centraal

Jaarrapportage 2025

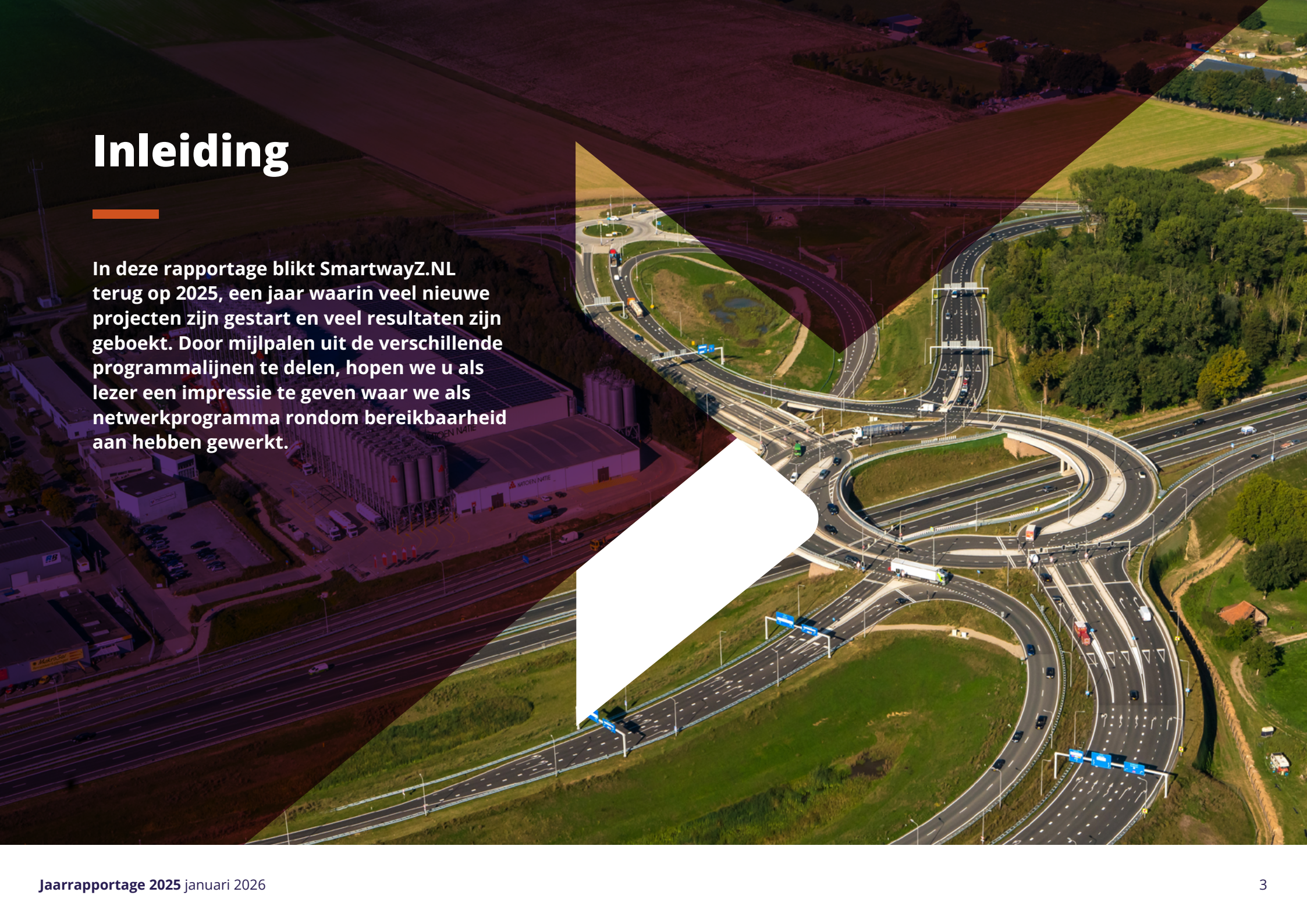
SmartwayZ.NL

januari 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3	Spreaden & mijden	22
Structuur	4	Lancering Brabant Bereikbaar	23
Overkoepelend beeld trends	4	Da's zo gefietst!	23
Overkoepelend beeld SmartwayZ.NL	5		
Trends	6	Innovatie	24
Demografie	7	Grensverleggende aanpak Verkeersveiligheid	25
Verkeer op de weg en doorstroming	9	Zelfrijdend vervoer	26
Verkeersveiligheid	10	Europese samenwerkingen	27
Duurzaamheid	12	Startup in Residence Intergov-programma	27
Modal split	13		
Goederenvervoer	13	Programmabureau	28
Nabijheid voorzieningen	14	Succesvol netwerkdiner 2025	29
		Bereikbaarheid op Peil	30
		Werkfestival SmartwayZ of Change	31
		Flexpool	32
		Harmonisering mobiliteitsmonitoring in Zuid-Nederland	32
Multimodaal & integraal	15		
Meerjarige Multimodale Agenda	16	Financieel jaaroverzicht	33
Besluiten Programmaraad SmartwayZ.NL	16	Financieel jaaroverzicht 2025	34
Verstedelijking & mobiliteit	17		
Gebiedsontwikkeling	18		
Actieve mobiliteit	20		
Kennis & ontwikkellab	21		

Inleiding

In deze rapportage blikt SmartwayZ.NL terug op 2025, een jaar waarin veel nieuwe projecten zijn gestart en veel resultaten zijn geboekt. Door mijlpalen uit de verschillende programmaliijnen te delen, hopen we u als lezer een impressie te geven waar we als netwerkprogramma rondom bereikbaarheid aan hebben gewerkt.

Structuur

In het volgende hoofdstuk schetsen we aan de hand van relevante trends de stand van zaken van de mobiliteit in Noord-Brabant en Limburg. Dit om de context weer te geven waarbinnen onze activiteiten zich afspelen. In de volgende hoofdstukken wordt er per programmalijn uit de '[Concretisering Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027](#)' een beeld geschetst van de verschillende behaalde mijlpalen. Ook worden er enkele mijlpalen uit het ondersteunende team (Programmabureau) genoemd, om zo een beeld te schetsen van hun werk.

Overkoepelend beeld trends

Ondanks een iets stijgende bevolkingspopulatie in Zuid-Nederland blijkt de vervoersprestatie (aantal voertuigkilometers) en het aantal voertuigverliesuren in 2025 niet veel te verschillen van 2024. Dit zou je bij een stijgende populatie wel mogen verwachten. In de zomermaanden is het aantal voertuigverliesuren het laagst en is een dalende trend te zien vanaf 2023. In het laatste kwartaal lijkt het aantal voertuigverliesuren juist weer toe te nemen. Gemiddeld over een jaar zijn de vertragingen ongeveer gelijk gebleven.

Na een aanvankelijk dalende trend in de verkeersdoden in Nederland tussen 2022 en 2024, laat 2025 in de eerste drie kwartalen weer een stijging zien in het aantal verkeersdoden. Ook het aantal verkeersgewonden blijft sinds 2020 stijgen. Ook in 2025 wordt weer een stijging voorspeld van het aantal verkeersgewonden. De kwetsbare groepen verkeersdeelnemers blijven de (gemotoriseerde) tweewielers en de 65-plussers.

Het wegverkeer veroorzaakt het grootste deel van de CO₂-uitstoot binnen de mobiliteitssector. Hoewel de CO₂-uitstoot hiervan stijgt sinds 2020 door een toename van de hoeveelheid verkeer, is de meerjarige trend dat deze daalt. Dit komt omdat er steeds meer elektrische voertuigen op de weg rijden. Binnen de sector goederenvervoer zal binnen de komende vier jaar het spoor belangrijker gaan worden en de binnenvaart minder belangrijk. Over het geheel zal het goederenvervoer vanaf 2026 met ca. 2,6 % stijgen.

Overkoepelend beeld SmartwayZ.NL

2025 stond voor SmartwayZ.NL in het teken van het opleveren van succesvolle projecten, zoals de IkSwitch-campagnes, de opstelling van de Multimodale Agenda en het Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe projecten opgestart, zoals Bereikbaarheid op Peil, het opzetten van de uitvoeringsorganisatie Brabant Bereikbaar en Fizzycall. Dit alles als gevolg van de strategische herijking van het netwerkprogramma in 2024, zoals beschreven in de ['Concretisering Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027'](#).

Om dit alles in goede banen te leiden hebben we dit jaar ingezet op interne medewerkers in plaats van inhuurkrachten. Dit om de ontwikkelde kennis goed “in huis” te kunnen houden, stabiliteit te houden en de kosten te verlagen. Met de snelheid die we als SmartwayZ.NL nastreven is het essentieel zelf de capaciteiten in huis te hebben en zo een nog waardevollere partner te zijn in ons netwerk. Dit jaar was daarom een jaar van het klaarmaken van het nieuwe SmartwayZ.NL-team en het leveren van een aantal mooie successen waardoor we komend jaar nog meer waarde leveren voor ons netwerk.

De terugkoppeling op de activiteiten vindt dit jaar voor het eerst niet alleen via deze rapportage plaats. Zoals in de ['Jaarrapportage 2024'](#) aangekondigd, is er dit jaar ook een visueel overzicht van de Highlights van SmartwayZ.NL in 2025 ontwikkeld met daarin een selectie van de trends en mijlpalen uit dit rapport.

Daarnaast is in 2025 de verbinding aangehaald met de partners binnen SmartwayZ.NL, zoals de monitor- en datateams binnen de Provincies Noord-Brabant en Limburg op het gebied van mobiliteit. Door beter samen te werken hoopt het monitoring & evaluatie-team (M&E team) de komende jaren de weergegeven trends beter te kunnen koppelen aan de indicatoren uit [het geconcretiseerde werkprogramma](#). Op deze manier hoopt SmartwayZ.NL de monitoring van de mobiliteitstransitie de komende jaren beter op elkaar af te stemmen en daarmee waardevolle input voor de jaarrapportages op te halen.

Trends

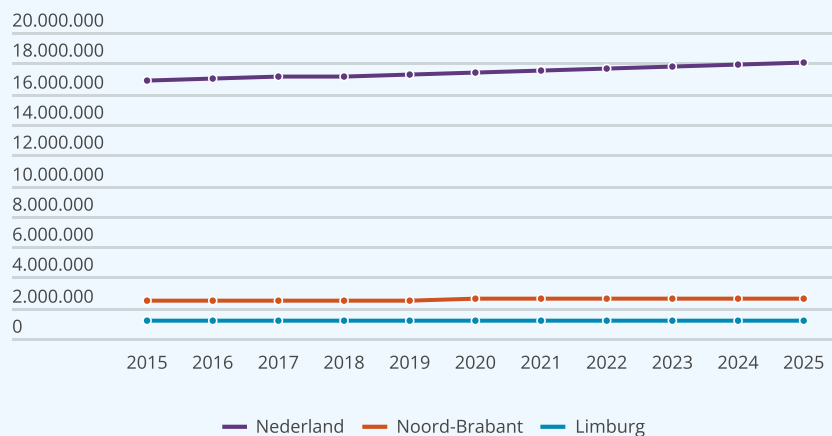
In dit hoofdstuk delen we relevante trends voor Zuid-Nederland. Dit om de context weer te geven waarbinnen onze activiteiten zich afspelen. In de volgende hoofdstukken wordt er per programmalijn van het 'Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025' een beeld geschetst van verschillende behaalde mijlpalen in 2025.

Demografie

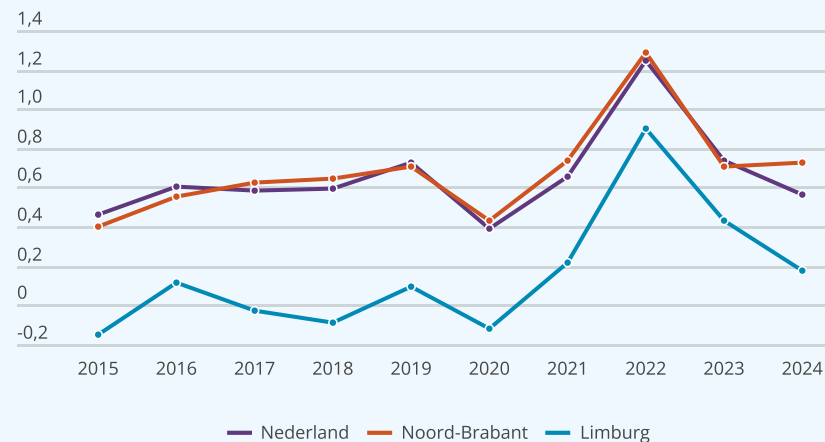
De Nederlandse bevolking groeit; in 2024 was er een groei van 0,57% naar 18,05 miljoen inwoners begin 2025. In Noord-Brabant lag de bevolkingsgroei in 2024 hoger dan het Nederlands gemiddelde, dit was namelijk 0,74%. In Limburg lag de bevolkingsgroei juist lager, op 0,18%. Sinds 2022 daalt de landelijke bevolkingsgroei, zoals in Figuur 2 is te zien.

Bevolkingsaantallen

Figuur 1: Bevolkingsaantallen (per 1 jan)
Bron: CBS

Bevolkingsgroei %

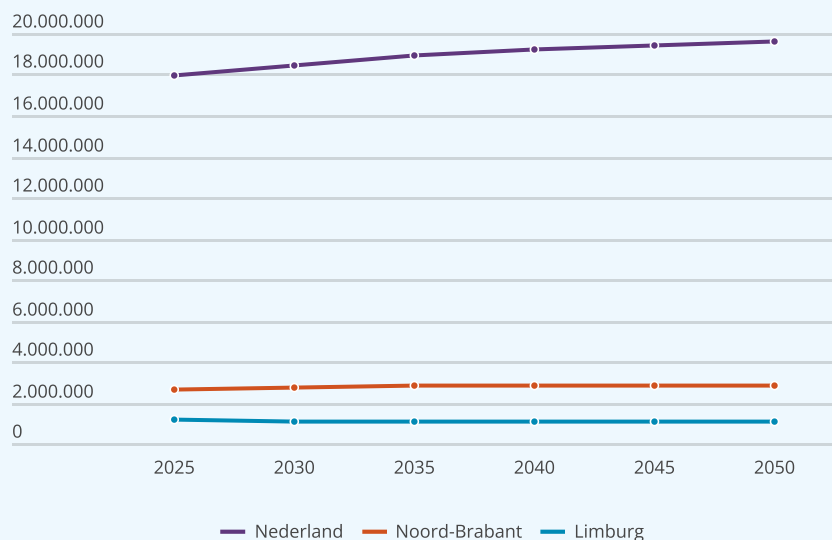

Figuur 2: Bevolkingsgroei % (per 1 jan)
Bron: CBS

De prognoses voor de komende jaren laten zien dat de bevolkingsgroei op de langere termijn afneemt; de bevolking groeit steeds minder hard. Een negatieve bevolkingsgroei, zoals in Figuur 4 te zien is bij Limburg, betekent dat het aantal Limburgers de komende jaren waarschijnlijk af zal nemen.

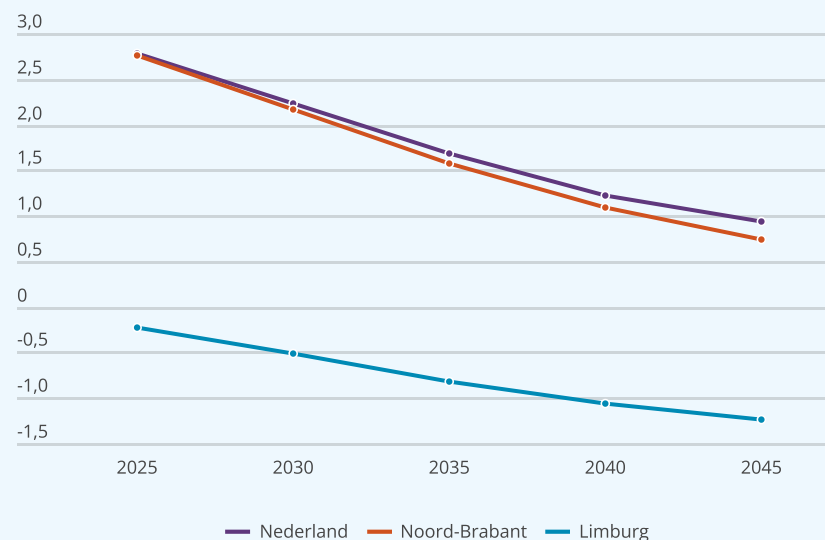
De vergrijzing van Zuid-Nederland neemt voorlopig toe: prognoses geven aan dat in 2040 ongeveer een kwart van de inwoners 65 jaar of ouder zal zijn. In 2025 is dit percentage ongeveer 21 procent. Na 2040 is de verwachting dat de vergrijzing weer iets zal afnemen.

Bevolkingsprognose 2025-2050

Figuur 3: Bevolkingsprognose
Bron: CBS

Prognose bevolkingsgroei %

Figuur 4: Prognose bevolkingsgroei
Bron: CBS

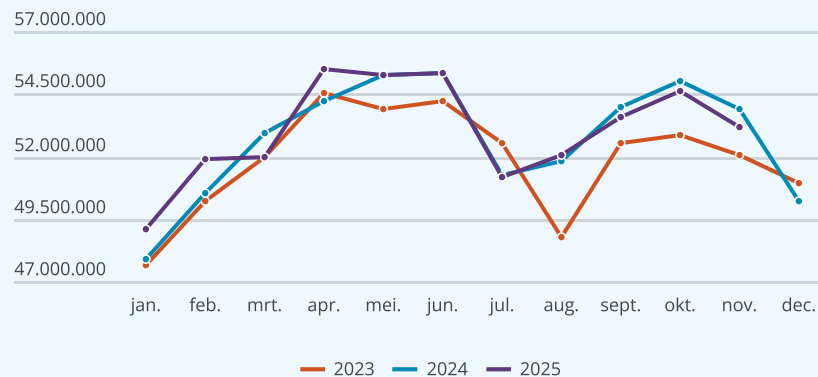
Verkeer op de weg en doorstroming

In 2025 werden er ongeveer evenveel voertuigkilometers afgelegd in Noord-Brabant en Limburg als in 2024. In Figuur 5 is het aantal voertuigkilometers, ook wel de verkeersprestatie genoemd, op een gemiddelde werkdag in Zuid-Nederland te zien. Een groot deel van deze kilometers komt voort uit het verkeer op de weg in Noord-Brabant. In Limburg worden minder voertuigkilometers afgelegd.

Het aantal afgelegde voertuigkilometers varieert dus niet veel sinds 2023. Als we kijken naar reistijdverlies ziet het verloop gedurende het jaar er net iets anders uit. Zoals verwacht mag worden is de verliestijd het hoogst gedurende de drukste maanden: mei en oktober. In de zomervakantie (juni en juli) zijn de

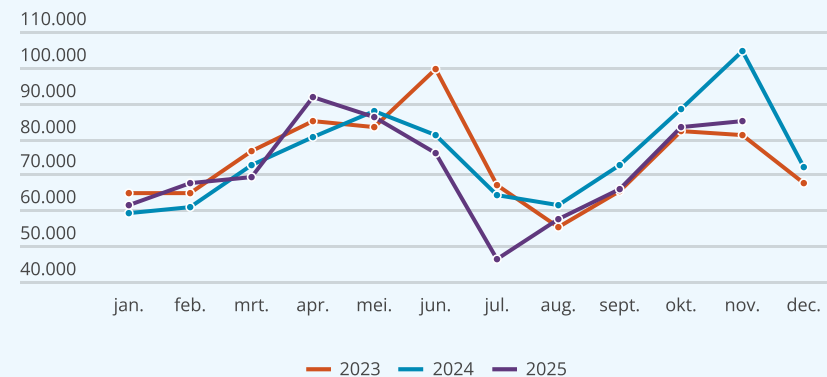
verliesuren gemiddeld het laagst. Ook is er voor deze maanden een dalende trend te zien: het reistijdverlies gedurende de zomermaanden neemt de afgelopen jaren af. Net als voor de verkeersprestatie geldt ook hier dat de ontwikkeling van de verkeersafwikkeling in Zuid-Nederland vooral door de ontwikkelingen in Noord-Brabant wordt bepaald. In Limburg wordt de verliestijd minder bepaald door structurele files en meer door files als gevolg van ongevallen en incidenten.

Gemiddelde verkeersprestatie werkdag in Zuid-Nederland

Figuur 5: Gemiddelde verkeersprestatie werkdag in Zuid-Nederland
Bron: Wegennet RWS

De verliestijd op een gemiddelde werkdag in Zuid-Nederland

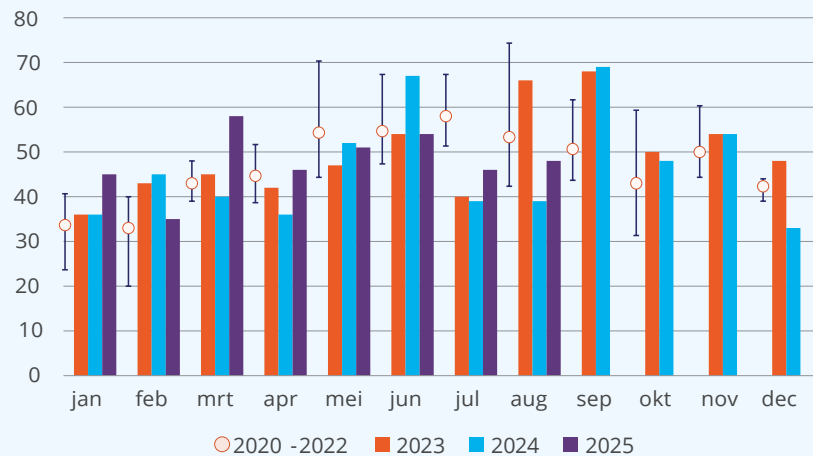

Figuur 6: De verliestijd op een gemiddelde werkdag in Zuid-Nederland
Bron: Wegennet RWS

Verkeersveiligheid

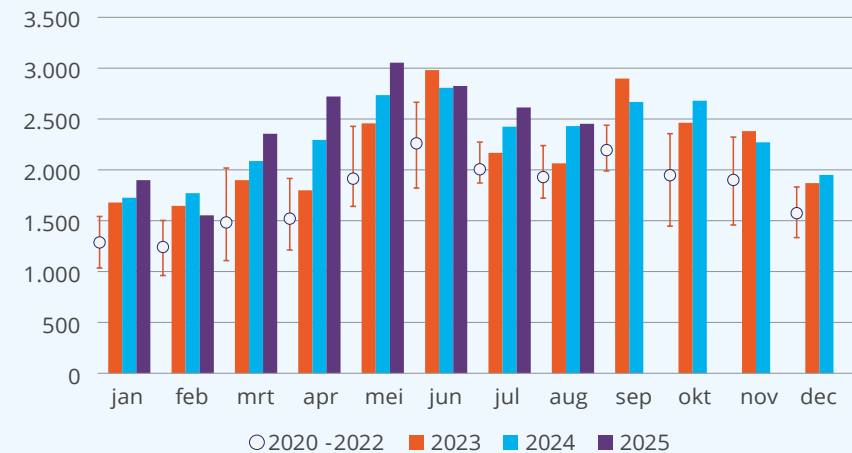
De verkeersveiligheidscijfers van 2025 zijn nog niet volledig bekend. Over meerdere jaren gezien lopen de ontwikkelingen in Noord-Brabant en Limburg gelijk op met die in Nederland als totaal (bron: SWOV). Het aantal verkeersdoden in Noord-Brabant en Limburg laten sinds 2022 volgens cijfers van het CBS een lichte daling zien. In 2022 was het aantal verkeersgewonden sterk gestegen. Sindsdien is het aantal verkeersgewonden iets gedaald maar is nog steeds hoger dan vóór 2022. De voorlopige cijfers van 2025 (bron: STAR) laten zien dat voor de meeste maanden het aantal verkeersgewonden alweer hoger ligt dan de aantallen van de maanden in 2024. Het lijkt er dus op dat het aantal verkeersgewonden in 2025 hoger gaat uitvallen dan in 2024.

Verkeersdoden in Nederland

Figuur 7: Verkeersdoden in Nederland (l)
Bron: SWOV

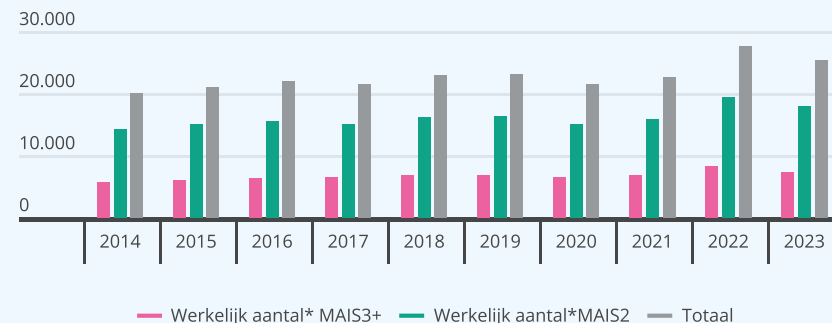
Verkeersgewonden in Nederland

Figuur 8: Verkeersgewonden in Nederland (r)
Bron: SWOV

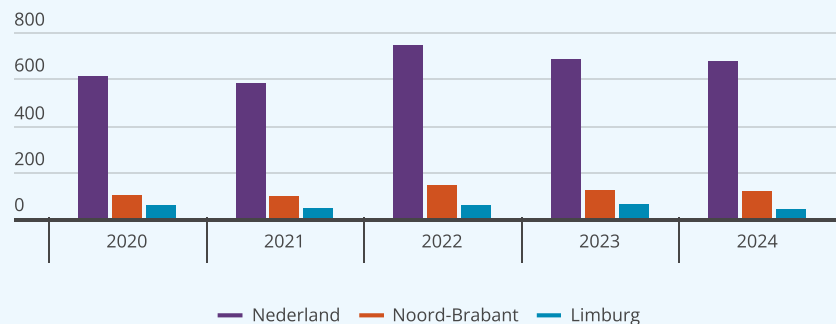
De verkeersdeelnemers met het grootste risico op een (dodelijk) verkeersongeval zijn bestuurders van voertuigen met twee wielen (fietsen, e-bikes, scooters, brommers en motorfietsen) en ouderen (boven de 65 jaar). De verwachting is dat deze verkeersdeelnemers ook in de toekomst (tot 2040) het meeste risico zullen blijven lopen op een (dodelijk) verkeersongeval (SWOV).

Aantal ernstig en matig verkeersgewonden in Nederland

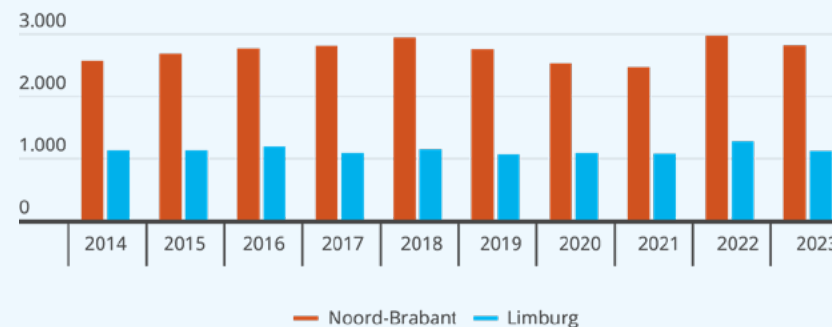
Figuur 10: Aantal ernstig (MAIS3+) en matig (MAIS2) verkeersgewonden in Nederland
Bron: SWOV op basis van DHD en IenW

Aantal doden als gevolg van verkeersongeval

Figuur 9: Aantal verkeersdoden
Bron: SWOV op basis van DHD en IenW

Aantal ernstig en matig verkeersgewonden in Zuid-Nederland

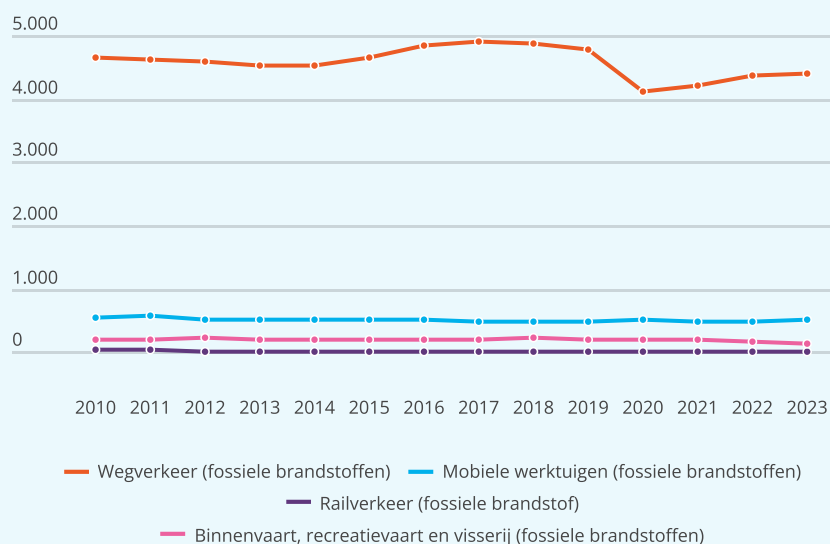

Figuur 11: Aantal ernstig (MAIS3) en matig (MAIS2) verkeersgewonden in Zuid-Nederland
Bron: SWOV op basis van DHD en IenW

Duurzaamheid

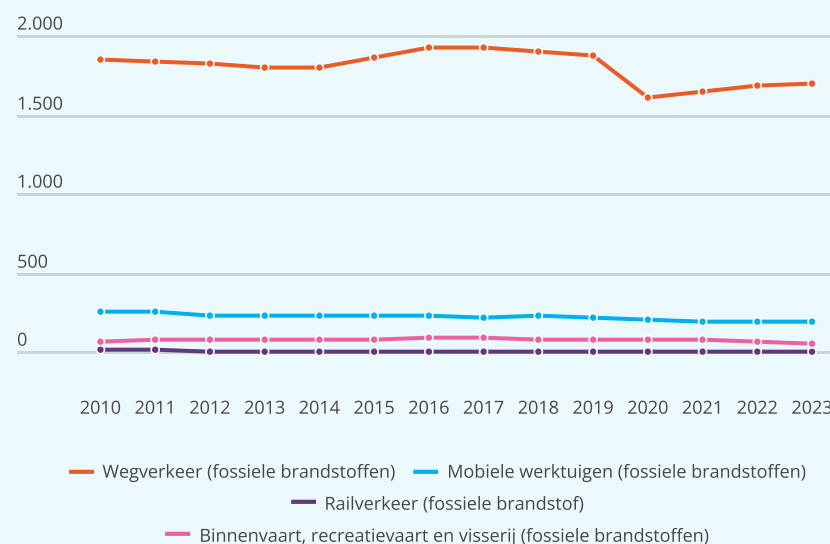
Het wagenpark wordt steeds schoner en zuiniger. Toch wordt er meer CO₂ uitgestoten. Dit valt te verklaren door de toename van het verkeer. De jaren 2024 en 2025 zullen een afvlakking laten zien in CO₂-uitstoot overeenkomstig met de afvlakking in de verkeersintensiteiten en de toename in het elektrisch aangedreven verkeer. Deze gegevens zijn nu nog niet verwerkt in de uitstootgegevens van de klimaatmonitor. In Figuur 12 en 13 staat de CO₂-uitstoot door verkeer in Noord-Brabant en Limburg weergegeven tot en met 2023.

CO₂-uitstoot - Noord-Brabant

Figuur 12: CO₂-uitstoot per jaar in Noord-Brabant door het verkeer, per modaliteit
Bron: klimaatmonitor.databank.nl, Emissieregistratie - CO₂-uitstoot verkeer en vervoer

CO₂-uitstoot - Limburg

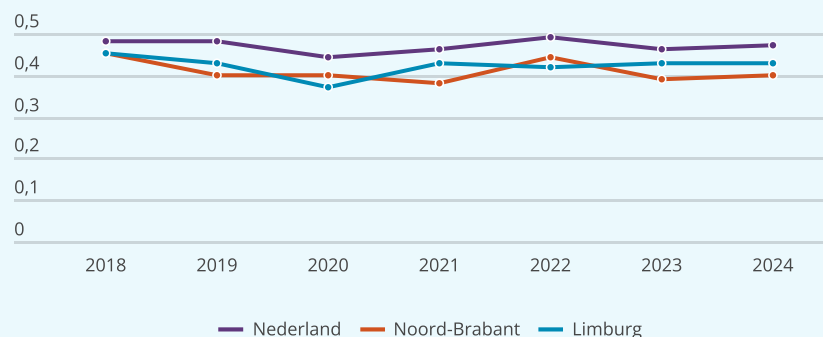

Figuur 13: CO₂-uitstoot per jaar in Limburg door het verkeer, per modaliteit
Bron: klimaatmonitor.databank.nl, Emissieregistratie - CO₂-uitstoot verkeer en vervoer

Modal split

Een modal split is de verdeling van alle verplaatsingen over de verschillende vervoerswijzen. In Nederland schommelt de verhouding tussen niet-auto- en autoverplaatsingen rond de 0,48. Dit betekent dat verplaatsingen zonder auto in vergelijking tot het aantal autoverplaatsingen 48 procent van de verplaatsingen betreft. Anders gezegd vinden er grofweg tweemaal zoveel autoverplaatsingen als niet-autoverplaatsingen plaats. De provincies Noord-Brabant en Limburg laten een vergelijkbaar verloop in de tijd zien, maar de verhouding niet-autoverplaatsingen ligt in deze provincies iets lager. Kortom: Het autogebruik ligt in Zuid-Nederland hoger dan in de rest van Nederland.

Verhouding gebruik niet auto/auto op basis van vervoersprestatie

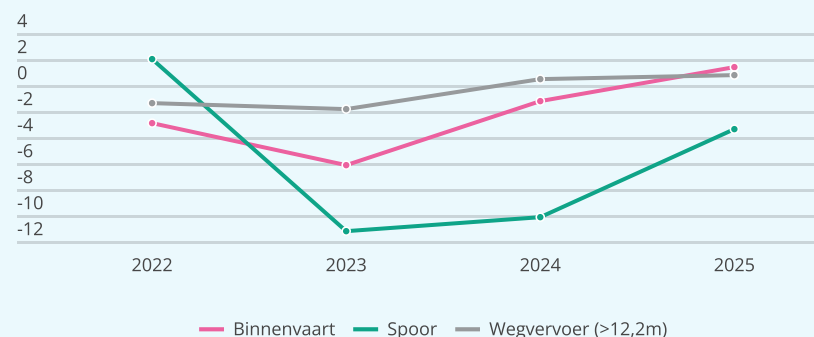
Figuur 14: Modal split: Vervoersprestatie van personen die geen auto gebruikt vs personen die wel de auto gebruikt, per jaar. Waarden van 2024 voor de provincies zijn schattingen op basis van waarden van 2024 van Nederland.

Bronnen: CBS: Totale vervoersprestatie in Nederland; vervoerwijzen, regio's

Goederenvervoer

Het wegvervoer laat een stijging zien van 0,7 procent in het aantal vrachtbewegingen (ten opzichte van 2024). Ook de binnenvaart neemt toe (1,4 procent). De vrachtbewegingen over het spoor nemen nog steeds af (-3,4%) maar minder snel dan in 2024 en 2023. De verwachting is dat de omvang van het goederenvervoer in Nederland in de periode 2023-2029 met ongeveer 4 procent groeit. Omdat de verwachting is dat de binnenvaart minder hard groeit, neemt het aandeel binnenvaart binnen het totale goederenvervoer af. Dit heeft te maken met het minder belangrijk worden van droge bulk (kolen, ertsen, zand), wat juist een vracht is die veel met binnenvaartschepen wordt vervoerd. Het aandeel van containers in de te vervoeren goederen stijgt en daarin is spoorvervoer een belangrijkere speler. Vandaar dat het aandeel spoorvervoer binnen het totaal van goederenvervoer juist toeneemt.

Percentage groei in vrachtbewegingen t.o.v. het vorige jaar

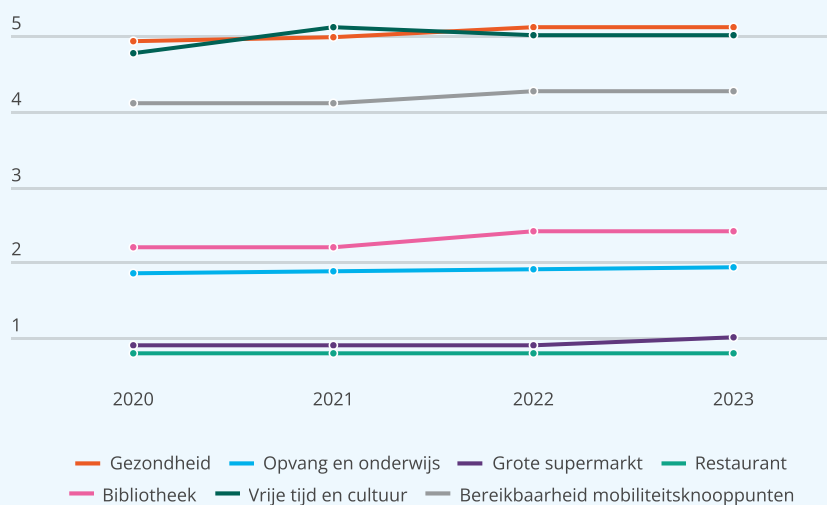
Figuur 15: Percentage groei in vrachtbewegingen per modaliteit in Nederland

Bronnen: CBS: TDashboard Snelle indicatoren Goederenvervoer

Nabijheid voorzieningen

De nabijheid van voorzieningen zegt iets over de bereikbaarheid van belangrijke locaties voor de bevolking. Wanneer een afstand groot is kost het meer moeite, tijd en geld om van die voorzieningen gebruik te kunnen maken. In de grafieken hieronder blijkt dat zowel Gezondheid als Vrije tijd en Cultuur het slechtst scoren en dat Restaurants en Supermarkten het best scoren. Het blijkt ook dat de nabijheid van voorzieningen iets slechter is geworden in de loop van de jaren.

Noord-Brabant Gemiddelde nabijheid van voorzieningen

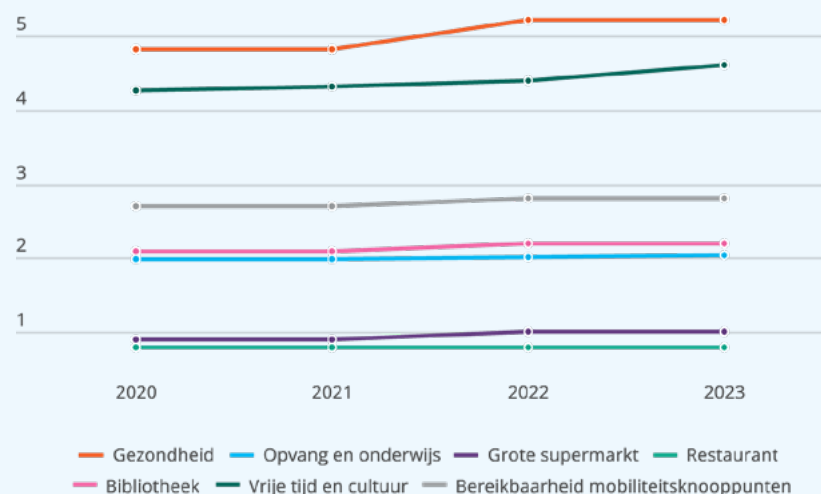

Figuur 16: Gemiddelde nabijheid van verschillende voorzieningen in Noord-Brabant, in kilometers

Bron: CBS: Regionale kerncijfers Nederland

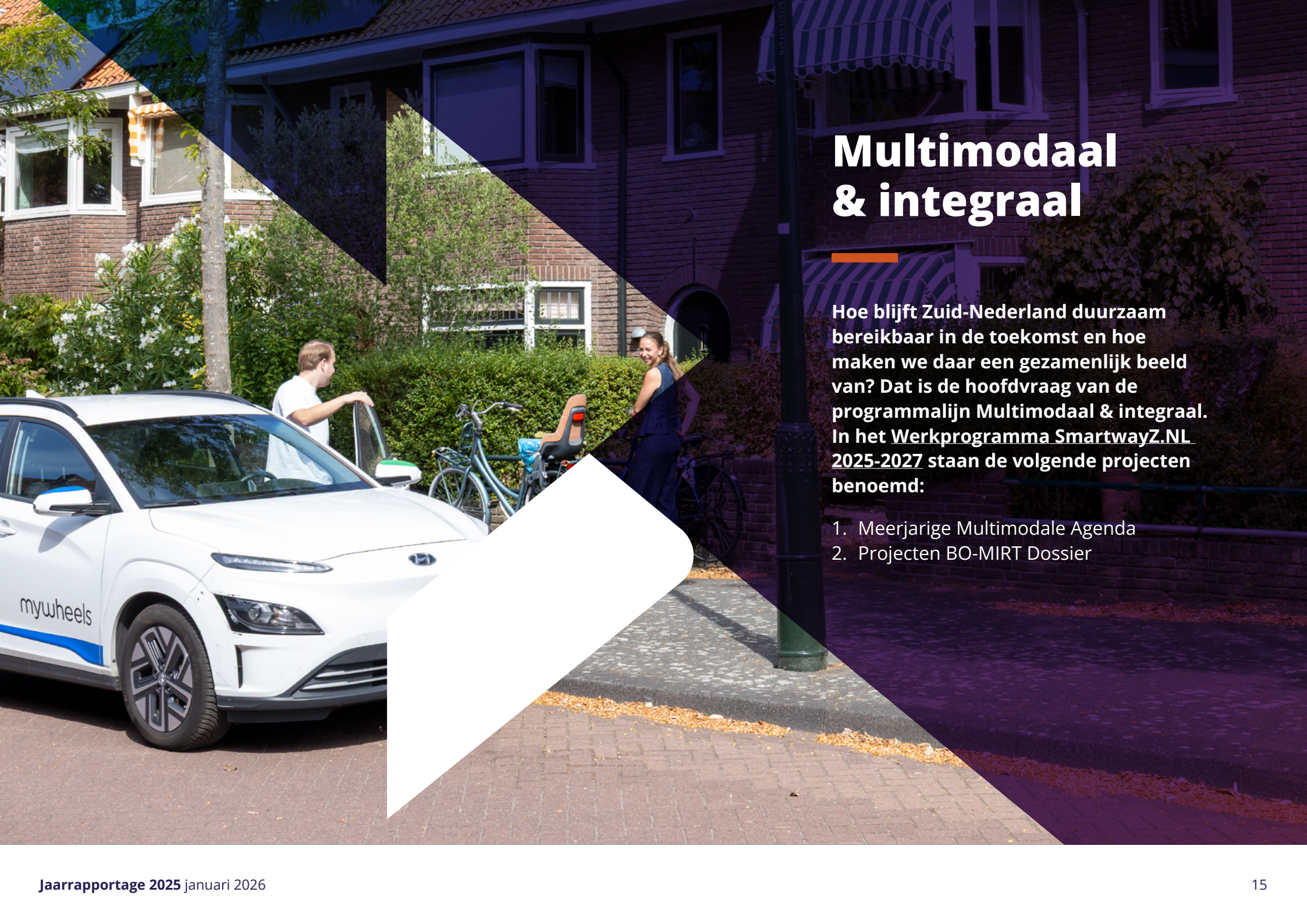
Overigens is er nu vanwege de beschikbaarheid van data gekozen om hier afstand tot bepaalde voorzieningen weer te geven. Komend jaar wordt de nieuwe bereikbaarheidsaanpak 'Bereikbaarheid op Peil' beschikbaar gesteld, waarin naast de objectieve maat reistijd (in plaats van afstand) ook ruimte is voor de mening van de burger over deze reistijd: in hoeverre vindt hij of zij deze acceptabel?

Limburg Gemiddelde nabijheid van voorzieningen

Figuur 17: Gemiddelde nabijheid van verschillende voorzieningen in Limburg, in kilometers

Bron: CBS: Regionale kerncijfers Nederland

The background image shows a residential street scene. On the left, a white car with 'mywheels' branding is parked. A man in a white shirt is standing next to the car. In the center, a woman in a dark blue dress is walking towards the camera, smiling. Behind her, a bicycle is parked. The background features a brick house with a striped awning and a black lamppost. The image is overlaid with a large white arrow pointing from the left towards the text on the right.

Multimodaal & integraal

Hoe blijft Zuid-Nederland duurzaam bereikbaar in de toekomst en hoe maken we daar een gezamenlijk beeld van? Dat is de hoofdvraag van de programmalijs Multimodaal & integraal. In het Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027 staan de volgende projecten benoemd:

1. Meerjarige Multimodale Agenda
2. Projecten BO-MIRT Dossier

Hieronder staat een aantal mijlpalen die SmartwayZ.NL in 2025 bereikt heeft binnen de projecten van de programmalijn Multimodaal & integraal.

Meerjarige Multimodale Agenda

De ambitie voor het regionale mobiliteitssysteem in Zuid-Nederland is opgesteld

De Multimodale Agenda Zuid-Nederland (MMA) is in 2025 opgesteld en deze wordt naar verwachting in 2026 vastgesteld. Met de MMA kijken zowel het Rijk en de regio als de opdrachtgevers van SmartwayZ.NL vooruit naar 2040. Zo geven zij aan hoe het multimodale mobiliteitssysteem in 2040 er uit moet zien en welke stappen en systeemkeuzes er nodig zijn om tot dit nieuwe mobiliteitssysteem te komen. Zowel het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Limburg en de regio's gebruiken de MMA als leidraad bij het afwegen en prioriteren van keuzes binnen het mobiliteitssysteem in Zuid-Nederland. Tegelijkertijd kan de MMA dienen om mobiliteitsopgaven te agenderen bij partners buiten het mobiliteitsdomein in Zuid-Nederland, bijvoorbeeld in Europees verband of binnen andere beleidsdomeinen zoals het sociaal of ruimtelijk domein.

Besluiten Programmaraad SmartwayZ.NL

SmartwayZ.NL als strategische overlegtafel en voorportaal naar bestuurlijke overleggen (BO-MIRT)

In 2025 is de Programmaraad drie keer regulier bijeengekomen. Het jaar 2025 stond voor de Programmaraad tijdens die vergaderingen herhaaldelijk in het teken van de Meerjarige Multimodale Agenda (MMA). Hiernaast is er een aantal extra ingelaste Programmaraden geweest, speciaal voor de MMA. Ook vond er kennisdeling plaats tijdens de bijeenkomsten van de Programmaraad. Zo verzorgde NS een presentatie over door haar uitgevoerd onderzoek naar spitsbezetting en spitsrichtingen op spoortrajecten in Zuid-Nederland.

Tijdens de Programmaraden zijn er ook andere besluiten genomen. Denk daarbij aan het besluit om SmartwayZ.NL een coördinerende rol toe te delen bij de regionale doorvertaling van Bereikbaarheid op Peil. Ook is er besloten dat SmartwayZ.NL een soortgelijke rol zal spelen bij de totstandkoming van de Sustainable Urban Mobility Plans (SUMP's) voor de zes grote steden (urban nodes) in Zuid-Nederland. Gedurende het jaar heeft SmartwayZ.NL via de Programmaraad verschillende inhoudelijke dossiers geleid naar bestuurlijke overleggen (BO-MIRT). Dit geeft een beeld van de manier waarop SmartwayZ.NL in 2025 haar rol vervuld heeft als strategische overlegtafel en voorportaal naar het BO-MIRT.

Verstedelijking & mobiliteit

Hoe kunnen we verstedelijkings- en transformatieopgaven en de bereikbaarheid van Zuid-Nederland optimaal op elkaar afstemmen? Dat is de kernvraag van de programmalijn Verstedelijking & mobiliteit. Deze programmalijn richt zich op drie thema's. In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste mijlpalen per thema behandeld worden. De thema's zijn:

1. Gebiedsontwikkeling
2. Actieve mobiliteit
3. Kennis & ontwikkellab

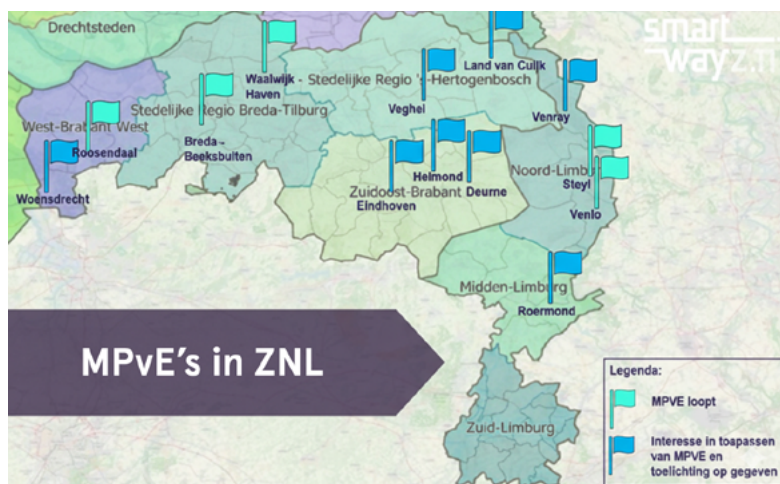

Gebiedsontwikkeling

SmartwayZ.NL als aanjager van de mobiliteitstransitie bij ruimtelijke gebiedsontwikkelingen

In het [Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027](#) staan de volgende projecten benoemd:

1. Regionale parkeeraanpak
2. Onderzoek autoluw beleid (STOMP-principe)
3. Opstellen blauwdruk Zuid-Nederlandse Mobiliteitsprogramma's van Eisen (MPvE)
4. Experimenten bereikbaarheid kleine kernen

Een Mobiliteitsprogramma van Eisen (MPvE) is een procestool om bij een gebiedsontwikkeling tijdig de mobiliteitsopgave in beeld te brengen en te vertalen naar ruimtelijke eisen en uitgangspunten. SmartwayZ.NL heeft samen met partners de 'Handreiking mobiliteit en gebiedsontwikkeling' ontwikkeld, een leidraad met overwegingen en principes voor een MPvE.

SmartwayZ.NL is ook gestart met het toepassen van het MPvE bij diverse gebiedsontwikkelingen in Zuid-Nederland. Als mobiliteit bij deze ontwikkelingen niet tijdig wordt meegenomen, kan dit ervoor zorgen dat er (onbewust) ruimtelijke keuzes gemaakt worden die nadelig zijn voor de mobiliteitstransitie. Dit geldt onder andere voor het faciliteren en stimuleren van actieve mobiliteit en nabijheid van voorzieningen.

Het eerste MPvE voor het Middengebied in Venlo is samen met stakeholders opgesteld en heeft gezorgd voor een plan met een groot draagvlak. Het plan is sterk gericht op een groen blauwe netwerkstructuur waarin actieve mobiliteit wordt gefaciliteerd en gestimuleerd. Daarnaast gaat het uit van samenwerking om alle andere mobiliteitsopgaven aan te pakken.

De Urban Nodes in Zuid-Nederland die volgens de EU-verplichting een SUMP dienen te maken

Naast het MPvE is er nog een belangrijke ontwikkeling in het kader van gebiedsontwikkeling te melden. SmartwayZ.NL faciliteert en regisseert namelijk de samenwerking rondom het opstellen van Sustainable Urban Mobility Plans (SUMP's) in Zuid-Nederland. Een SUMP is een mobiliteitsplan dat voorkomt uit en voldoet aan Europese richtlijnen. Het is een integraal plan voor het duurzaam verbeteren van de mobiliteit in een stad of regio, zodat mobiliteit bijdraagt aan de leefbaarheid van het gebied. In Noord-Brabant en Limburg zijn er zes steden die urban nodes zijn en dus een SUMP nodig hebben: Maastricht, Venlo, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg en Breda.

De rol van SmartwayZ.NL is om de onderlinge samenwerking te faciliteren en deze gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van de SUMP's. Veel kan een gemeente zelf, maar zij geven aan behoefte te hebben aan enige ondersteuning op onder andere de onderdelen logistiek, internationale verbindingen en participatie. SmartwayZ.NL kan hierbij geleerde lessen uit binnen- en buitenland delen en kennisuitwisseling tussen gemeenten stimuleren en faciliteren. Op deze manier ondersteunt SmartwayZ.NL de gemeenten door meer uniformiteit in de plannen na te streven. Bovendien wordt er op deze manier ook gewerkt aan het beter benutten van deze plannen: een gezamenlijke aanpak en motivatie versterkt de positie van onze regio op landelijk en Europees niveau.

Actieve mobiliteit

Aansluiting bij diverse initiatieven om lopen als voorwaardig en zelfstandig thema te positioneren

In het [Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027](#) staan de volgende projecten benoemd:

1. Ontwikkelen potentiescan lopen, fiets en e-bike
2. Actieve deelname aan nationale en regionale programma's en tafels
3. Ontwikkelen input Zuid-Nederland MMA rond Actieve Mobiliteit
4. Ontwikkelen paragraaf lopen en fietsen in Zuid-Nederlandse Mobiliteitsprogramma's van Eisen (MPvE)
5. Regie voeren over gezamenlijke aanbestedingen of inkoopprocedures

In 2025 heeft SmartwayZ.NL bewust ingezet op het positioneren van lopen als een volwaardig en zelfstandig thema binnen actieve mobiliteit. Tijdens de Dutch Design Week gaven we het startschot voor Lopen in Zuid-Nederland en sloten we ons aan bij de City Deal Ruimte voor Lopen. We werden tevens actief binnen het [Nationaal Masterplan Ruimte voor Lopen](#), waar we inhoudelijk hebben bijgedragen binnen het platform en de werkgroepen.

Met ons initiatief FizziCall experimenteerden we met technologie om innovatief, wandelend te werken. Dit is een mooi voorbeeld van de manier waarop SmartwayZ.NL nieuwe techniek inzet om meer loopverplaatsingen te stimuleren.

In 2025 lag de focus nadrukkelijk op het opbouwen van de modaliteit lopen en een bijbehorend netwerk, het verbinden van partners en het creëren van momentum, zodat deze modaliteit in de komende jaren niet alleen een plek krijgt in het verkeersdomein, maar ook aan alle landelijke beleidstafels.

Kennis & ontwikkellab

SmartwayZ.NL als voorloper richting een toekomstbestendig mobiliteitssysteem

In het [Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027](#) staan de volgende projecten benoemd:

1. Organiseren kennisversnellingstafels
2. Ontwikkelen impactversnellingstafels
3. Matching tussen maatschappelijke en beleidsmatige opgaven en onderzoek
4. Organiseren jaarlijkse 'Hackathon' voor (Young) Professionals in de regio
5. Bijdrage aan ontwikkelen lesmateriaal en masterclasses

In 2025 heeft het Kennis & ontwikkellab met innovatieve projecten en strategische samenwerkingen belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Zo zijn er in een triple helix samenwerking met kennisinstellingen en het bedrijfsleven diverse onderzoeksaanvragen gedaan, waaronder op het gebied van AI en mobiliteit (in samenwerking met TU Eindhoven). Daarnaast is samen met Tour de Force en Stichting Natuur & Milieu een bereikbaarheids-onderzoek uitgevoerd om de bereikbaarheid én bereidheid van actieve mobiliteit (lopen, fietsen en e-bike) in kaart te brengen. Om de beleidsontwikkeling op het gebied van actieve mobiliteit te versnellen is er data uit de fietsstimuleringsapp geanalyseerd.

Naast de hierboven genoemde inhoudelijke waarde is de betrokkenheid van circa 120 studenten en young professionals van de Maastricht University en de TU Eindhoven bij diverse onderzoeken van het Kennis & ontwikkellab een enorm pluspunt. Ook stonden vertegenwoordigers van het Kennis & ontwikkellab onder andere op de Brainport Bike Week, de Dutch Design Week en 43 andere netwerkactiviteiten. Mooi dat SmartwayZ.NL samen met deze jonge professionals de mobiliteitstransitie in Zuid-Nederland een stap verder helpt te brengen!

Spreiden & mijden

Hoe kunnen we mobiliteit in Zuid-Nederland efficiënter en duurzamer maken? Dat is de kernvraag van de programmalijn Spreiden & Mijden. In het Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027 staan de volgende projecten benoemd:

1. Onderzoek reizigerstypen
2. Overzicht creëren
3. Kennisdeling
4. Hinderaanpak ontwikkelen
5. Landelijke samenwerking
6. Uitvoeringskracht opzetten
7. Coördineren van mobiliteitstools en apps

Hieronder staan een aantal mijlpalen die SmartwayZ.NL in 2025 bereikt heeft binnen de projecten van de programmalijspreiden & mijden.

Lancering Brabant Bereikbaar

Een nieuwe mobiliteitsbrede uitvoeringsorganisatie in Brabant

Het afgelopen jaar heeft SmartwayZ.NL aan BrabantPartners gevraagd om het programma Ons Brabant Fietst te verbreden naar een uitvoeringsorganisatie voor de stedelijke regio's 's-Hertogenbosch (RNOB), Breda-Tilburg en West-Brabant onder de noemer Brabant Bereikbaar. Met deze bredere focus hoopt Brabant Bereikbaar door middel van campagnes, interventies en andere projecten bij te dragen aan een betere bereikbaarheid, zonder dat deze ten koste gaat van de leefbaarheid en vitaliteit.

**brabant
bereikbaar**

Da's zo gefietst!

Fietsstimuleringsapp waar andere provincies 'achterop kunnen springen'

Daarnaast heeft SmartwayZ.NL samen met de provincies Utrecht, Overijssel en Zuid-Holland in juni 2025 een nieuwe landelijke fietsstimuleringsapp 'Da's zo gefietst!' gelanceerd. Deze app is ontwikkeld door Mobidot. De app bevat spelelementen om de gebruiker vaker op de fiets te krijgen. Naast de vijf betrokken provincies hebben de overige provincies een interesseverklaring getekend, waarmee zij ook eenvoudig aan kunnen haken. Op deze manier is SmartwayZ.NL een belangrijke aanjager van meer op de fiets afgelegde kilometers in Nederland.

Innovatie

Hoe verbeteren we de verkeersveiligheid? Hoe informeren, geleiden en sturen we het verkeer? Hoe benutten we digitalisering om Zuid-Nederland voor te bereiden op toekomstige mobiliteit en Europese ontwikkelingen? Hoe maken we optimaal gebruik van de kennis en kunde van bedrijven, start-ups, kennis- en onderwijsinstellingen? En wat betekent dit voor de rol van de markt en de organisatie van overheden? Deze vragen vormen de kern van de programmalijs Innovatie. In het Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027 staan de volgende projecten benoemd:

1. Samenwerking met startups en scale-ups
2. Deelname in landelijke/Europese samenwerkingsverbanden
3. Grensverleggende activatieprogramma verkeersveiligheid
4. Beheer & onderhoud
5. Verkeersmanagement & geautomatiseerde mobiliteit
6. Nieuwe projecten volgend uit vragen van overheden, private partijen en Europese ontwikkelingen
7. Organiseren ideation sessies voor thema's binnen Brede Welvaart

Hieronder staat een aantal mijlpalen die SmartwayZ.NL in 2025 bereikt heeft binnen de projecten van de programmalijs Innovatie.

Grensverleggende aanpak Verkeersveiligheid

Verbetering van de verkeersveiligheid door systeemverandering

SmartwayZ.NL heeft in 2025 voor de Grensverleggende Aanpak Verkeersveiligheid (GAVV) samen met diverse experts onderzocht welke systeemveranderingen er nodig zijn om de verkeersveiligheid in Noord-Brabant te verbeteren. Systeemverandering vraagt om doorbraken in infrastructuur, beleid, bestuur en gedrag, ondersteund door slimme data en technologie.

Tijdens een geslaagde activatiesessie op 25 maart 2025 zijn diverse projecten nader uitgewerkt, met veel betrokkenheid van deelnemers van diverse partners en animo voor vervolgstappen. Voor drie van deze projecten (Groen Licht, Fietsen naar de Toekomst en Digikompass) is bestuurlijk vastgelegd dat SmartwayZ.NL als projectleider verantwoordelijk is voor de voortgang. In de loop van 2026 zal samen met de Provincie Limburg gekeken worden welke stappen er vanuit deze aanpak verder gezet kunnen worden om de verkeersveiligheid voor heel Zuid-Nederland te verbeteren.

Zelfrijdend vervoer

SmartwayZ.NL als netwerkpartner om tests met zelfrijdend vervoer mogelijk te maken

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van zelfrijdend openbaar vervoer. Zo is vastgelegd dat er onder de noemer van de CCAM Proving Region (CPR) de komende drie jaar gewerkt wordt aan een grootschalig grensoverschrijdend testgebied in Vlaanderen en Nederland voor het testen en opschalen van zelfrijdend vervoer. Daarnaast is verkend hoe deze samenwerking kan worden uitgebreid richting Noordrijn-Westfalen als onderdeel van Europese samenwerking onder de noemer van large scale cross-border testbeds. In 2026 besluit de EU welke regio's hiervoor erkenning krijgen.

Ook is het Europese project NEXT RIDE gestart, gericht op kennisdeling en opschaling van autonoom OV. Binnen dit project draagt SmartwayZ.NL bij aan het uitwisselen en toepassen van Europese kennis over de inzet van zelfrijdend openbaar vervoer, zodat betrokken partijen beter zijn voorbereid op de integratie van CCAM in toekomstig beleid en concessies. Tot slot is een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor een autonome last-mile praktijkproef bij de Efteling en in Limburg en is SmartwayZ.NL associated partner in het Interreg FLEX-project.

Bron: NextRide financed by Interreg Europe

Europese samenwerkingen

SmartwayZ.NL versterkt innovatie door nauwe samenwerking met Europese programma's en netwerken

Via Horizon Europe en het CCAM Partnership worden baanbrekende oplossingen voor geautomatiseerd en verbonden vervoer ontwikkeld. Interreg stimuleert grensoverschrijdende pilots, terwijl PAVE en POLIS kennisdeling en beleidsafstemming faciliteren. Deze integrale aanpak versnelt duurzame mobiliteit en slimme infrastructuur, waardoor (Zuid-)Nederland en Europa samen werken aan een veilig, efficiënt en toekomstbestendig vervoerssysteem.

Startup in Residence Intergov-programma

SmartwayZ.NL daagt startups uit om innovatieve oplossingen te vinden

Met het Startup in Residence Intergov-programma biedt SmartwayZ.NL haar overheidspartners de mogelijkheid om echt impact te maken op mobiliteitsvraagstukken. De vraagstukken worden als challenge gedeeld onder een breed netwerk van startups en innovatieve ondernemers. Tijdens de in-residence periode stomen de geselecteerde ondernemer en de overheidspartner de oplossing klaar voor opschaling.

Voorbeelden van succesvolle challenges uit 2025 zijn het bevorderen van het fietsen op bedrijventerrein De Haven in Waalwijk en het vergroten van de burgerparticipatie in het Limburgse openbaar vervoer. In andere succesvolle challenges werd ingezet op het slimmer parkeren van privé-bakfietsen, het beter benutten van een bouwhub in Eindhoven en het bevorderen van smartphonevrij fietsen onder jongeren in Brabant.

Programmabureau

Het Programmabureau ondersteunt de andere programmalijnen bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. In 2025 heeft het Programmabureau actief bijgedragen aan de doelen zoals die in het Werkprogramma SmartwayZ.NL 2025-2027 zijn gedefinieerd. De onderdelen van het programmabureau zijn:

1. Communicatie
2. Financiën
3. Project- en programmaondersteuners
4. Juridische zaken
5. Monitoring en evaluatie

Hieronder staat een aantal mijlpalen die SmartwayZ.NL in 2025 bereikt heeft binnen de projecten van het programmabureau die geen directe link hadden met de werkzaamheden van de andere programmalijnen.

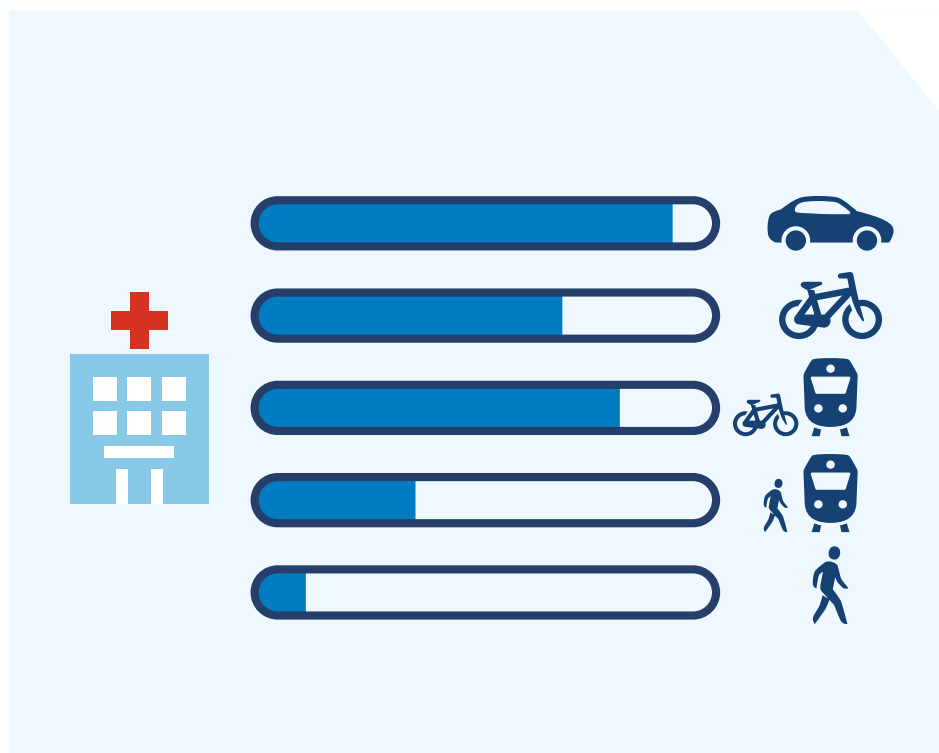
Succesvol netwerkdiner 2025

Samen bouwen aan de mobiliteit van de toekomst

Hoe zorgen we samen voor een slim, veilig en duurzaam mobiliteitsnetwerk in Zuid-Nederland? Die vraag stond centraal tijdens het SmartwayZ.NL Netwerkdiner op 11 februari 2025. Bijna 70 bestuurders uit overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven kwamen samen in het Munttheater in Weert om inzichten te delen en samenwerking te versterken. SmartwayZ.NL faciliteert hiermee bestuurlijke kennisuitwisseling en netwerkvorming om de mobiliteitstransitie in Zuid-Nederland een stap dichterbij te brengen.

Naast een inspirerende keynote door Geert Kloppenburg werd er aan tafel volop gediscussieerd. Gasten gaven hun visie op hoe we door betere samenwerking uitdagingen sneller en efficiënter kunnen aanpakken. Er werd ook gereflecteerd op de koers van SmartwayZ.NL en input gegeven voor diens strategische agenda.

Bron: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Bereikbaarheid op Peil

SmartwayZ.NL als regisseur voor nieuwe bereikbaarheidsaanpak

Bereikbaarheid op Peil (BoP) is een nieuwe bereikbaarheidsaanpak waarin burgers worden bevraagd over welke reistijd ze naar belangrijke voorzieningen acceptabel vinden per modaliteit. Door deze acceptabele reistijd te combineren met de daadwerkelijke reistijd per modaliteit, ontstaat er een maat waarin duidelijk wordt hoeveel procent van de inwoners belangrijke voorzieningen kan bereiken binnen de voor hen acceptabele reistijd.

Bij het regionaal doorvertalen van BoP is het de bedoeling om aan te sluiten bij reeds bestaande structuren. Aangezien het Rijk, de provincies en de regio's via SmartwayZ.NL al samenwerken bij het opstellen van de Meerjarige Multimodale Agenda, is het logisch om daar bij de regionale doorvertaling van BoP ook gebruik van te maken van deze Rijk-regio samenwerking. In juni 2025 is dan ook bestuurlijk vastgesteld dat SmartwayZ.NL in 2026 de regisseur wordt van de regionale doorvertaling van Bereikbaarheid op Peil in Zuid-Nederland. De wijze waarop SmartwayZ.NL de regionale doorvertaling van BoP gaat organiseren in Zuid-Nederland, is inspiratie geweest en heeft model gestaan voor de manier waarop de regionale doorvertaling van BoP elders in Nederland plaats gaat vinden.

Werkfestival SmartwayZ of Change

Een geslaagd evenement om samen te werken aan de mobiliteitstransitie

Op 25 november 2025 kwamen we met een grote groep partners uit Zuid-Nederland en daarbuiten bijeen tijdens het SmartwayZ of Change evenement in de oude Glasfabriek in Eindhoven van Melt at Avular. Het evenement werd afgetrapt met een inspirerende keynote van Mirjam Schmöll (Brokkenmakers en Merwede LAB) over de complexiteit, integraliteit en kansen van de gebiedsontwikkeling Merwede in Utrecht. Samen doken de aanwezigen in de mobiliteitstransitie: één van de grootste opgaven waar we als land voor staan. Eén ding is daarbij glashelder: we kunnen dit alleen samen. Er waren diverse deelsessies over Sustainable Urban Mobility Plans (SUMP's), het Mobiliteitsprogramma van Eisen (MPvE), brede welvaart en Bereikbaarheid op Peil. Ook kregen diverse startups een podium om hun oplossingen voor mobiliteitsvraagstukken te pitchen en doken we samen met Brainport Bereikbaar in de recent gelanceerde fietsstimuleringsapp 'Da's zo gefietst!'.

Flexpool

Verbetering van de verkeersveiligheid door systeemverandering

In 2025 zijn we kleinschalig gestart met de flexpool om de uitvoeringskracht van de regio te versterken. Na het opstellen van een plan van aanpak zijn er twee medewerkers aan de slag gegaan. Deze twee medewerkers hebben zich tot nu toe bezig gehouden met de eerste opdrachten: een veelbelovende start. Inmiddels werken we samen met regionale partners aan een plan voor verdere opschaling. Hierbij leren we van andere initiatieven met dezelfde ambitie. De komende periode brengen we dit samen tot één krachtig en herkenbaar verhaal.

Harmonisering mobiliteitsmonitoring in Zuid-Nederland

In kaart brengen van indicatoren om een op data gebaseerde besluitvorming dichterbij te brengen

Dit jaar heeft SmartwayZ.NL samen met de Provincies Noord-Brabant en Limburg de trendindicatoren in kaart gebracht waarmee de mobiliteitstransitie in beide provincies gemeten wordt. Dit geldt niet alleen voor de indicatoren van de provincies zelf, maar ook van de uitvoeringsorganisaties en regio's. Door dit in kaart te brengen werd duidelijk hoeveel verschillende definities er bijvoorbeeld voor bereikbaarheid gebruikt worden. Door dit op een rijtje te zetten, hoopt SmartwayZ.NL bij te dragen aan een beargumenteerde keuze voor bepaalde indicatoren waardoor data-gedreven werken aan de mobiliteitstransitie in Zuid-Nederland weer een stapje dichterbij komt.

Op basis van dit harmoniseringstraject heeft SmartwayZ.NL in november 2025 de opdracht gegeven aan Moventem om een 'Dashboard Mobiliteitstransitie Zuid-Nederland' te ontwikkelen. In dit dashboard zal data op provinciaal en regionaal niveau getoond worden om de stand van zaken op het gebied van de mobiliteitstransitie met elkaar te kunnen vergelijken en op die manier mobiliteitsprofessionals te helpen om op data gebaseerde besluiten te kunnen nemen.

Financieel jaaroverzicht

Financieel jaaroverzicht

Voor de financiële dekking van de activiteiten van SmartwayZ.NL in 2025 is uitgegaan van een evenredige verdeling van het programmabudget voor de periode 2025–2027. In 2025 bevond het programma zich in de opstartfase, waarbij de invulling van enkele functies gefaseerd heeft plaatsgevonden. Hierdoor vielen met name de uitgaven aan FTE's lager uit dan oorspronkelijk begroot.

Het merendeel van de geplande activiteiten is in 2025 uitgevoerd. Daarnaast is binnen de programmalijn Multimodaal & Integraal extra inzet gepleegd op het ontwikkelen en opstellen van de Meerjarige Multimodale Agenda. Hiermee zijn belangrijke inhoudelijke resultaten gerealiseerd die richtinggevend zijn voor de verdere uitvoering van het programma.

Per saldo is het resultaat over 2025 positief. Dit positieve resultaat wordt meegenomen en blijft beschikbaar binnen het programmabudget voor de periode 2026–2027, waardoor ruimte ontstaat om in de komende jaren verdere stappen te zetten en waar nodig te versnellen.

Financieel jaaroverzicht 2025

	Begroting werkprogramma	Resultaat 2025
Inkomsten	3.733.000	3.733.000
Uitgaven	4.189.000	3.471.580

Uitgaven overzicht

	Begroting werkprogramma	Resultaat 2025
Multimodaal & integraal	70.000	178.158
Verstedelijking & mobiliteit ¹	350.000	319.239
Spreiden & mijden	350.000	412.131
Innovatie	450.000	313.704
Programmabureau	425.000	211.489
Uitgaven FTE ²	2.544.000	2.036.859
Resultaat	-456.000	261.420

1 Incl. Flexpool

2 Wordt geactualiseerd op basis van CAO-ontwikkelingen